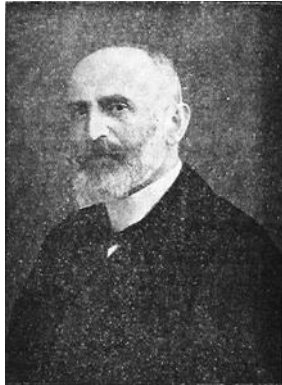

Kohlbach Bertalan

(1866, 11 august, Liptószentmiklós, Ungaria-1944, 25 februarie, Budapesta)

Rabin; cercetător al folclorului evreiesc maghiar

Bertalan Kohlbach s-a născut într-o familie de rabini, tatăl lui și bunicul matern au fost rabini. Din 1879 până în 1889 a studiat la Seminarul Rabinic din Budapesta, perioadă în care a petrecut un an la Seminarul Teologic Evreiesc de la Breslau, Germania. Și-a câștigat titlul de doctor în filozofie în 1888, iar în 1890 a obținut diploma de rabin. În același an, în 9 martie, a fost ales rabin al comunității status quo ante (tradiționaliste) din cartierul Fabric, Timișoara. A cultivat relațiile cu reprezentanții altor culte și a fost membru în *Izraelita Magyar Irodalmi Társulatnak* (Societatea Israelită de Literatură maghiară), în anualele căreia a publicat numeroase articole. A fost ales în conducerea *Magyar Társaskör* (Grupul Maghiar). Din postul de rabin a demisionat în 1896, din cauza opoziției comunității față de tentativele sale reformatoare. O reformă care a șocat pe enoriași a fost introducerea ritului de pasaj spre maturitate pentru fete, *Bat Mițva*, corespunzătoare ritului *Bar Mițva* pentru băieți. S-a mutat la Berlin, unde a studiat filologie clasică, istoria artei și estetică. Și-a continuat studiul la Universitatea din Budapesta, unde a obținut calificarea de profesor de latină și germană.

Kohlbach a fost un pionier în domeniul cercetării folclorului evreiesc maghiar din Ungaria, dar din scrierile sale au fost publicate doar extrase în periodice germane și ebraice. Pe lângă activitatea lui pedagogică în calitate de profesor de latină și germană, a scris despre materialul arheologic evreiesc din Muzeul Maghiar și a descris monedele de pe vremea dinastiei Hașmoneilor din Muzeul Evreiesc din Budapesta, la înființarea căruia a jucat un rol important. Între 1915 și 1929 a fost conducător științific al muzeului. În scrierile sale a abordat și teme de filologie clasică, arheologie și educație generală.

Publicații

Juda Ibn Balám, Budapesta 1888; *A hittan elemei* (*Elementele învățământului religios*), Temesvár 1890 și altele.

Kohlbach Bertalan, *A hittan elemei* (Temesvár, 1890)

idem, *A Magyar Nemzeti Múzeum „beszámim”- tartói* (Budapest: Arany J. Ny., 1937) (Klny., Emlékkönyv Mahler Ede 80. születésnapjára)

idem, *A művészet és a gimnázium* (Kaposvár: Hagelman, 1899) (Klny., A Kapos-vári Állami Főgimnázium értesítője)

idem, *A zsidó néprajzról* (Magyar Zsidó Tudományok, 4) (Budapest: Gabbiano Print, 2007)

idem, *Avató beszéd* (1890) Kohlbach Bertalan, Heg yek, dombok és szirtek a szentírásban (Budapest: Franklin Ny., 1937) (Klny., IMIT Évkönyv)

idem, *Hellenizmus a zsidósághban* (Budapest: Franklin, 1940) (Klny., IMIT Év-könyv)

idem, *Jehuda ibn Balam XI. századbeli philologus élete s munkái* (Budapest: Franklin Ny., 1888) (Bölcsészdoktori értekezés)

idem, *Philosophiai propaedeutika a középiskolák számára* (Budapest: Singer és Wolfner, Márkus Ny., 1900)

idem, *Tefillin és tallith* (Budapest: Franklin Ny., 1938) (Kiny., IMIT Évkönyv)

Bibliografie

Oláh János, *A rabbi és a zsidó néprajz* (Kohlbach Bertalan) (Rabinul și folclorul evreiesc), publicat pe pagina web Országos Rabiképző – Zsidó Egyetem (Seminarul rabinic – Universitatea Evreiască) https://www.or-zse.hu/kutat/tanulmanyok/olah_kolbachbertalan.htm

Dr. Jakab, Singer, *Temesvári Rabbik a XVIII és XIX-ik században*, 1928, Wieder Jakab Könyvnyomdája